

e-DORADCA podatkowy

TEMAT NUMERU

Przepisy ratujące
przedsiębiorców
w kłopotach

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Druga fala...

WYWIAD

Krajowa Rada Biegłych
Rewidentów

KADRY I ZUS

Zwolnienia z pracy
w czasie epidemii

elektroniczny serwis klientów kancelarii

Tematem bieżącego numeru jest ustawa o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców. To kolejny element rządowego wsparcia dla biznesu w dobie osłabienia naszej gospodarki przez pandemię.

Co jeszcze ze sobą przyniesie tzw. druga fala COVID-19...?

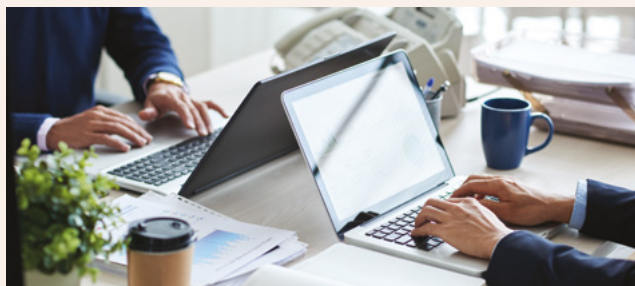
Pracodawcy z niniejszej gazety dowiedzą się także o nowych przepisach dotyczących zwolnień z pracy w czasie epidemii.

Twoje Biuro Rachunkowe Paweł Żółtek

NEWS

Delegowanie pracowników na nowych zasadach

Nowelizacja ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw wdraża do polskiego porządku prawnego przepisy unijne, które przewidują m.in., że po okresie delegowania pracownik będzie objęty prawem kraju przyjmującego.

Ustawa o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw implementuje dyrektywę Parlamentu

Europejskiego i Rady (UE), której celem jest rozwiązanie problemu nieuczciwych praktyk i promowanie zasady, że za tę samą pracę w tym samym miejscu powinno przysługiwać to samo wynagrodzenie, a także zapewnienie uczciwych warunków wynagrodzenia pracownikom delegowanym i równych warunków konkurencji między przedsiębiorstwami delegującymi pracowników a lokalnymi przedsiębiorstwami w kraju przyjmującym.

Ponadto celem wprowadzanych **zmian** jest zlikwidowanie barier, które napotyka obecnie Państwowa Inspekcja Pracy w pozyskiwaniu informacji służących realizacji jej ustawowych zadań od organów skarbowych oraz wyłączenie kabotażu spod zastosowania przepisów nowelizacji. Poza tym ustawa zmienia postanowienia dotyczące obliczania kwoty wydatków publicznych na 2021 rok objętych stabilizującą regułą wydatkową.

3 AKTUALNOŚCI

TEMAT NUMERU

- 6 Przepisy ratujące przedsiębiorców w kłopotach

PODATKI

- 8 Nowy JPK_VAT – od 1 października dla wszystkich podatników

PRAWO

- 10 Przychylniejsze Prawo budowlane

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

- 12 Druga fala...
14 Kredyty kupieckie zabezpieczone

SAVOIR-VIVRE W BIZNESIE

- 15 „Posiłkowy” savoir-vivre

KADRY I ZUS

- 16 Zwolnienia z pracy w czasie epidemii

CIEKAWY ORZECZENIE

- 18 Przepisy o podatku od elektrowni wiatrowych niekonstytucyjne

NEWS

- 19 Nowe rozwiązania dla turystyki

WYWIAD

- 20 Rozmowa z Barbarą Misterską-Dragan, Prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

DORADCA RADZI

- 22 Wydawanie e-paragonów

NIEZBĘDNIK

- 23 Górne granice stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku

PODATKI

„ESTOŃSKI CIT” PO PREKONSULTACJACH

Ministerstwo Finansów przedstawiło projekt ustawy wprowadzającej opodatkowanie dochodów spółek kapitałowych w formie ryczału, tj. tzw. estoński CIT. Przepisy te mają wejść w życie na początku 2021 r. System ten umożliwi niektórym podatnikom CIT, spełniającym określone warunki, odprowadzanie podatku dochodowego dopiero w momencie wypłaty zysków na rzecz swoich wspólników. W zasadzie podatek wyniesie 15% w przypadku małych podatników oraz podatników, których wartość średnich przychodów nie przekracza wartości maksymalnych przychodów określonych dla małego podatnika, oraz 25% w przypadku pozostałych podatników.

ZANIECHANIE POBORU PODATKU AKCYZOWEGO OD PŁYNU DO PAPIEROSÓW ELEKTRONICZNYCH I WYROBÓW NOWATORSKICH

Od 1 lipca 2020 r. obowiązuje rozporządzenie z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie zaniechania poboru podatku akcyzowego od płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich (Dz.U. poz. 1159). Zaniechanie poboru podatku ma zastosowanie do płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich, w stosunku do których obowiązek podatkowy w podatku akcyzowym powstał w okresie od dnia 1 lipca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. Powyższe nie wpływa na realizację przez podatników, w tym

okresie, innych **obowiązków**, jakie nałożone są na nich, z tytułu m.in. produkcji, nabycia wewnątrzwspólnotowego i importu płynu do papierosów elektronicznych lub wyrobów nowatorskich, m.in.:

- » produkcji ww. wyrobów w składzie podatkowym albo poza składem z zastosowaniem instytucji przedpłaty akcyzy,
- » składania deklaracji w zakresie podatku akcyzowego,
- » dokonywania odnotowywania obciążenia lub zwalniania zabezpieczenia akcyzowego,
- » ubiegania się o zwolnienie z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego.

PODATEK CUKROWY

Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów ma służyć walce z nadwagą przez nałożenie dodatkowych opłat dla napojów słodzonych i napojów alkoholowych o objętości nieprzekraczającej 300 ml. Zgodnie z uchwaloną **ustawą** wpływy z tytułu tych opłat będą przekazywane w 96,5% do NFZ na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej – na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców, np. zmagających się z otyłością.

SKARBÓWKA NIE MOŻE INSTRUMENTALNIE WYKORZYSTYWAĆ PRZEPISU O ZAWIESZENIU BIEGU PRZEDAWNIEŃ ZOBOWIĄZANIA PODATKOWEGO

30 lipca br. NSA, **wyrokiem** w sprawie o sygn. I FSK 128/20, oddalił skargi kasacyjne organów od wyroków WSA we Wrocławiu. Potwierdził ich tezę, że organy podatkowe nadużyły w sprawach będących przedmiotem wyroków swoich kompetencji, wszczynając postępowanie karne skarbowe w celu innym niż cel tego postępowania, tzn. tylko po to, żeby zawiesić bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Doszło więc do instrumentalnego wykorzystania przepisu art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej i w konsekwencji jego nadużycia, stanowiącego naruszenie zasady zaufania do organów podatkowych.

NIEZEROWA STAWKA VAT W WDT Z NIEZAREJESTROWANYM NABYWCĄ

W **wyroku** z 6 sierpnia br. (sygn. akt I FSK 1650/17) NSA orzekł, iż jeśli spółka od początku ma świadomość, że kontrahent, na rzecz którego świadczyła wewnątrzwspólnotową dostawę towarów, nie został zarejestrowany dla potrzeb transakcji wewnątrzwspólnotowych, to nie ma ona prawa do zastosowania 0% stawki VAT.

WYGRANA W KONKURSIE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW JAKO DOCHÓD Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

NSA w **wyroku** z 6 sierpnia br. (sygn. II FSK 976/18) wskazał, że dochód podatnika z tytułu wygranej w konkursie (w którym wygrane były powiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą) stanowi dochód z działalności gospodarczej, podlegający opodatkowaniu stawką podatku zgodnie z przyjętą przez podatnika formą rozliczania podatku dochodowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Według NSA do takiego rodzaju dochodu nie ma zastosowania zryczałtowany podatek dochodowy od dochodów z tytułu wygranych w konkursach w wysokości 10% wygranej czy nagrody.

WSPÓLNIK SPÓŁKI KOMANDYTOWEJ JEDNOCZEŚNIE OPODATKOWANY KARTĄ...

Z **wyroku** NSA z 30 lipca br. (sygn. II FSK 3407/18) wynika, iż uzyskanie przychodów z udziału w spółce osobowej nie wyłącza możliwości opodatkowania kartą podatkową. Według przepisów podatnicy prowadzący działalność opodatkowaną kartą podatkową nie mogą prowadzić innej pozarolniczej działalności gospodarczej, poza jednym z rodzajów działalności wymienionej w ustawie. NSA wyjaśnił jednak, że wspólnicy spółek osobowych nie są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą, a jedynie uzyskującymi przychody z udziałów, zaliczanych do przychodów z tego źródła, co nie wyklucza opodatkowania kartą podatkową.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

PRACE MF NAD OBLIGACJAMI KAPITAŁOWYMI

Ministerstwo Finansów [analizuje](#) sugestie i komentarze zgłaszane w trakcie konsultacji do projektu ustawy o zmianie ustawy o obligacjach oraz niektórych innych ustaw. Proponowane regulacje pozwolą na pozyskanie dodatkowego kapitału regulacyjnego instytucjom finansowym. Obligacje kapitałowe będą mogły być emitowane przez banki, domy maklerskie, zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji oraz zaliczane do funduszy własnych lub środków własnych tych podmiotów finansowych.

WZAJEMNE UZNAWANIE TOWARÓW W UE

[Ustawa](#) o odpowiedzialności za naruszenie przepisów rozporządzenia w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz wskazaniu organu prowadzącego punkt kontaktowy do spraw produktów określa sankcje w przypadku naruszenia postanowień rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/515 z dnia 19 marca 2019 r. Ponadto [wskazuje](#) organ odpowiedzialny za prowadzenie punktu kontaktowego do spraw produktów.

PRAWO

ZMIANY PRAWA O RUCHU DROGOWYM

Zniesienie obowiązku posiadania przy sobie prawa jazdy i okazywania go podczas kontroli to najistotniejsza z punktu widzenia kierowców zmiana wynikająca z [nowelizacji](#) Prawa o ruchu drogowym. Inne godne odnotowania [nowości](#) to umożliwienie rejestracji pojazdu także w miejscu czasowego zamieszkania właściciela, zachowanie numeru rejestracyjnego przy przerejestrowywaniu pojazdu przez nowego właściciela oraz rejestracja online nowych pojazdów kupionych w salonach, dokonywana przez te salony w imieniu kupujących.

REKOMPENSATY DLA OBYWATELI POLSKICH ZEŚŁANYCH LUB DEPORTOWANYCH DO ZSRR

Uchwalona z inicjatywy Prezydenta RP ustawa o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1939–1956 przewiduje przyznanie takim osobom jednorazowych świadczeń pieniężnych. Ich wysokość ma uwzględniać długość przebywania na zesłaniu lub deportacji. Zgodnie z szacunkami z rozwiązań przewidzianych ustawą może skorzystać ok. 22 tys. osób.

KADRY I ZUS

O ILE WZROŚNIE PŁACA MINIMALNA W 2021 R.?

28 lipca rząd przyjął propozycję zmiany wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. Płaca minimalna miała wzrosnąć z 2600 do 2800 zł brutto miesięcznie, a minimalna stawka godzinowa wzrosłaby z 17 do 18,3 zł brutto. Na razie Rada Dialogu Społecznego nie przyjęła tej propozycji.

O szczegóły zapytaj Swojego Doradcę.

Przepisy ratujące przedsiębiorców w kłopotach

120 mln zł z budżetu rocznie przez 10 lat dla przedsiębiorców w kłopotach – taki będzie efekt ustawy dot. „Polityki Nowej Szansy”. Dzięki nowym przepisom firmy będą mogły także uzyskać ulgę na restrukturyzację niektórych należności publicznoprawnych o szacunkowej wartości 50 mln zł rocznie.

Operatorem pomocy oferowanej przez ustawę będzie Agencja Rozwoju Przemysłu. Ustawa o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców weszła generalnie w życie 11 sierpnia br. Przewiduje ona długofalową pomoc dla przedsiębiorców, którzy przechodzą kryzys. Wsparcie to będzie miało zarówno charakter finansowy, jak i ekspercki (przy realizowaniu planów naprawczych).

Adresatem **rozwiązań** przewidzianych w ustawie będą przedsiębiorcy w trudnościach, którzy są w trakcie postępowania upadłościowego lub stanęli wobec groźby likwidacji. Pomoc przeznaczona może być wyłącznie na działania restrukturyzacyjne lub wsparcie płynności finansowej, w związku z realizowaną restrukturyzacją. Wsparcie obejmie zarówno MŚP, jak i duże przedsiębiorstwa. Obowiązki przedsiębiorców, ubiegających się o pomoc, jak również wniosek o wsparcie, są maksymalnie uproszczone. Pomoc

będzie udzielana na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne i restrukturyzację. Co do zasady będą to pożyczki.

W JAKIEJ FORMIE BĘDZIE UDZIELANA POMOC?

Krótkookresowe pożyczki (pomoc na ratowanie)

Wysokość pożyczki będzie każdorazowo uzależniona od indywidualnej sytuacji przedsiębiorcy.

Pożyczki w ramach pomocy na ratowanie będą udzielane na 6 miesięcy. Jeżeli okres lub wysokość tej pomocy okaże się niewystarczająca, przedsiębiorca z sektora MŚP będzie mógł wystąpić o dodatkową pożyczkę z puli tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego i przedłużyć tym samym okres spłaty do 18 miesięcy.

Natomiast duży przedsiębiorca może również ubiegać się o dodatkową pomoc lub wydłużenie terminu spłaty pożyczki w ramach pomocy na restrukturyzację.

Celem tej formy pomocy jest zapewnienie przedsiębiorcy płynności na czas potrzebny do opracowania planu restrukturyzacji lub przeprowadzenia sprawnej likwidacji. Jeśli sytuacja przedsiębiorcy poprawi się na tyle, że będzie mógł kontynuować swoją działalność, zamiast się restrukturyzować albo likwidować, będzie zobowiązany jedynie do złożenia stosownego oświadczenia i zwrotu pożyczki.

Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne przyznawane na okres do 18 miesięcy

Podobnie jak przy pożyczkach na ratowanie – wysokość pomocy będzie uzależniona każdorazowo od indywidualnej sytuacji przedsiębiorcy. Wsparcie będzie mogło być udzielane jako kontynuacja pomocy na ratowanie – wtedy przybierze formę dodatkowej pożyczki, lub samodzielnego instrumentu. Tymczasowe wsparcie obejmie przedsiębiorców, którzy są w stanie samodzielnie przeprowadzić restrukturyzację, ale potrzebują wsparcia płynności finansowej po to, aby cały proces przebiegł skutecznie.

Z tej formy pomocy mogą skorzystać mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa tylko w ramach zatwierdzonego przez KE programu pomocowego

Pomoc na restrukturyzację

Pomoc na restrukturyzację jest przeznaczona dla przedsiębiorców, którzy samodzielnie nie udźwignęliby restrukturyzacji, ale opracowali jej plan – którego koszty mogą być finansowane jako element pomocy na ratowanie lub jako tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne.

Logika proponowanego w ustawie wsparcia przedstawia się następująco. Przedsiębiorca, w chwili stwierdzenia trudności z zachowaniem płynności finansowej,

będzie mógł ubiegać się o krótkoterminową pożyczkę w ramach pomocy na ratowanie. Jeżeli jednak taka sytuacja okaże się poważniejsza i udzielona pożyczka niewystarczająca – przedsiębiorca będzie mógł wystąpić dodatkowo o pożyczkę. Udzielana ona będzie jako tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, jeżeli jest przedsiębiorcą z sektora MŚP. A następnie – gdyby znów ta pomoc była niewystarczająca – o pomoc na restrukturyzację. W odniesieniu do dużych przedsiębiorców ścieżka otrzymywania pomocy będzie wyglądała podobnie, z tym że niedostępna będzie dla nich pomoc udzielana w ramach tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego. Duży przedsiębiorca również będzie mógł ubiegać się o dodatkową pomoc lub wydłużenie terminu spłaty pożyczki w ramach pomocy na restrukturyzację.

„POLITYKA NOWEJ SZANSY”

„Polityka Nowej Szansy”, której częścią jest nowa [ustawa](#), oferuje przedsiębiorcom w kryzysie wsparcie precyzyjnie dostosowane do sytuacji, w której znajduje się przedsiębiorca.

Obejmują one:

1. prewencję niewypłacalności, polegającą na promowaniu strategicznego podejścia do zarządzania firmą, z wykorzystaniem różnego rodzaju instrumentów wczesnego ostrzegania przed mogącymi nastąpić sytuacjami kryzysowymi w przedsiębiorstwie,
2. stworzenie podstaw prawnych dla wsparcia finansowego przeznaczonego na ratowanie lub restrukturyzację mającego potencjał rozwojowy przedsiębiorstwa znajdującego się w sytuacji kryzysowej,
3. stworzenie rozwiązań prawnych umożliwiających szybką i mało kosztowną procedurę upadłościową przedsiębiorstwa, które nie ma realnych szans na efektywną restrukturyzację,
4. wsparcie doradcze, informacyjne, psychologiczne dla przedsiębiorców planujących ponowne podjęcie działalności gospodarczej w oparciu o nabyte doświadczenia (doznana porażkę).

Nowy JPK_VAT - od 1 października dla wszystkich podatników

Nowy JPK_VAT zacznie być obowiązkowy dla wszystkich przedsiębiorców (małych, średnich i dużych) od 1 października br. Analogiczne przesunięcie wprowadzono do przepisów wykonawczych.

Zgodnie z art. 58 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹. termin obowiązku składania JPK_VAT według nowej formuły dla wszystkich podatników (deklaracja wraz z ewidencją) pierwotnie został przesunięty z 1 kwietnia na 1 lipca 2020 r., a następnie – zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19² – termin wdrożenia nowego JPK_VAT został przesunięty na 1 października 2020 r.

NOWY JPK_VAT

Deklaracja i ewidencja, w postaci pliku JPK_VAT będzie wysyłana tak, jak obecnie pliki JPK_VAT. Deklaracje kwartalne pozostaną, ale rozliczający się kwartalnie będą składać ewidencje VAT za pierwsze dwa miesiące każdego kwartału.

¹ Dz.U. poz. 568, ze zm.

² Dz.U. z 2020 r., poz. 1086

Wprowadzane zmiany zmniejszają obowiązki informacyjne dla podatników podatku VAT, wszyscy podatnicy będą składali jeden dokument, bez dodatkowych załączników, które były wymagane przy składaniu tradycyjnych deklaracji VAT-7 (VAT-7K). Likwidowane są więc załączniki:

- » VAT-ZZ – wniosek o zwrot podatku VAT,
- » VAT-ZD – informacja o skorzystaniu z ulgi na złe długi,
- » VAT-ZT – wniosek o przyspieszenie terminu zwrotu podatku

– a informacje z tych załączników są uwzględniane w samym pliku JPK_VAT.

Od 1 października 2020 r. nie będzie możliwości złożenia deklaracji VAT w inny sposób, niż przez nowy JPK_VAT.

Przykład:

Podatnik rozlicza podatek VAT kwartalnie. Od 1 października 2020 r. obejmie go obowiązek wysyłki nowego JPK_V7K. Od tego momentu podatnik zobowiązany będzie do wysyłki:

- » JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną tylko część ewidencyjną za październik – w terminie do 25 listopada 2020 r.,
- » JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną tylko część ewidencyjną za listopad – w terminie do 25 grudnia 2020 r.,

- » JPK_V7K, który zawierać będzie wypełnioną część ewidencyjną za grudzień i część deklaracyjną za IV kwartał 2020 r. – w terminie do 25 stycznia 2021 r.

PRZEPISY WYKONAWCZE

1 kwietnia 2020 r., w związku z regulacjami zawartymi w specustawie, zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług³, dalej jako: „rozporządzenie zmieniające”.

Rozporządzeniem zmieniającym:

- » zmieniono termin wejścia w życie rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług⁴ z 1 kwietnia 2020 r. na 1 lipca 2020 r.;
- » wprowadzono zmianę polegającą na dodaniu przepisów, które pozwalają, w okresie do 31 grudnia 2020 r. nie wykazywać odrębnie w nowym JPK_VAT paragonów fiskalnych uznanych za faktury uproszczone, wystawione zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT.

Przypomnieć należy, że fakturę uproszczoną stanowi paragon fiskalny do kwoty 450 zł brutto (100 euro), który zawiera numer NIP nabywcy.

W dniu 29 czerwca 2020 r. zostało opublikowane kolejne rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie

podatku od towarów i usług⁵. Rozporządzeniem tym zmieniono termin wejścia w życie rozporządzenia Ministra.

Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług – na 1 października 2020 r.

KARY ZA BŁĘDY W NOWYM JPK_VAT

Od 1 października 2020 r. organy podatkowe będą mogły nakładać 500 zł kary za błędy w nowym pliku JPK_VAT.

Na mocy art. 58 pkt 1 lit. c) ustawy o COVID zmieniono charakter kar za błędy w ewidencji JPK_VAT z instrumentu obligatoryjnego na fakultatywny (dot. zmiany art. 109 ust. 3h wprowadzonego do ustawy o VAT ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw⁶), oparty na uznaniu administracyjnym warunkowanym okolicznościami konkretnej sprawy.

Jak zapewnia Ministerstwo Finansów, kary za błędy w nowym JPK mają charakter fakultatywny, uwarunkowany okolicznościami konkretnej sprawy i mają być nakładane tylko na tych podatników, którzy poprzez celowe i uporczywe działania będą uniemożliwiać weryfikację prawidłowości transakcji. Nałożenie kary przez naczelnika urzędu skarbowego ma być poprzedzane wezwaniem podatnika do skorygowania błędów. Kara pieniężna nie będzie wymierzana, jeśli podatnik w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania odeśle skorygowany plik z błędami wskazanymi w wezwaniu bądź złoży wyjaśnienia, w których wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów.

³ Dz.U. poz. 576.

⁴ Dz.U. poz. 1988, ze zm.

⁵ Dz.U. poz. 1127.

⁶ Dz.U. poz. 1520.

Przychylniejsze Prawo budowlane

19 września 2020 r. wejdą w życie z zmiany w Prawie budowlanym, wprowadzone ustawą z 13 lutego 2020 r., które mają m.in. uprościć proces inwestycyjno-budowlany oraz zwiększyć stabilność decyzji podejmowanych w tym procesie.

Projekt budowlany zostanie rozdzielony na:

- » projekt zagospodarowania działki lub terenu,
- » projekt architektoniczno-budowlany,
- » projekt techniczny.

Najpierw organ administracji architektoniczno-budowlanej będzie zatwierdzać projekt zagospodarowania działki lub terenu wraz z projektem architektoniczno-budowlanym w drodze decyzji o wydaniu pozwolenia na budowę. **Projekt techniczny przedkładany będzie organowi nadzoru budowlanego dopiero na etapie składania wniosku o wydanie decyzji pozwolenia na użytkowanie.** Zgodność projektu technicznego z zatwierdzonym przez organ administracji architektoniczno-budowlanej projektem zagospodarowania działki lub terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym powinien zapewnić projektant.

Od września zmienią się zasady uzyskiwaniu zgody na odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, czyli przepisów określających warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie oraz warunki techniczne użytkowania obiektów budowlanych.

Od września organ administracji architektoniczno-budowlanej będzie mógł udzielić zgody na odstępstwo również przed zmianą decyzji pozwolenia na budowę.

Zgoda na odstępstwo może być udzielona pod warunkiem pozytywnych opinii: wojewódzkiego inspektora sanitarnego w przypadku odstępstw dotyczących wymagań higieniczno-zdrowotnych i wojewódzkiego konserwatora zabytków w odniesieniu do obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków. W przypadku odstępstw od przepisów dotyczących bezpieczeństwa pożarowego przy nadbudowie, rozbudowie, przebudowie lub zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego zgoda będzie udzielana w postanowieniu komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, a nie jak dotychczas – przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Wprowadzono zakaz udzielania zgody na odstępstwo podczas trwania procedury legalizacji samowoli budowlanej.

Od 19 września organy administracji architektoniczno-budowlanej nie będą stosować obowiązującego wzoru decyzji o pozwoleniu na budowę określonego w rozporządzeniu.

Zmiany wprowadzają odrębne postępowanie w sprawie rozpoczęcia i prowadzenia robót budowlanych z naruszeniem ustawy. Wprowadzają uproszczone postępowanie legalizacyjne dla samowoli budowlanych, obiektów budowlanych lub części obiektów budowlanych zbudowanych bez wymaganej decyzji o pozwoleniu na budowę, gdy od zakończenia budowy

upłynęło co najmniej 20 lat. Nie będzie można wszcząć uproszczonego postępowania legalizacyjnego, jeśli przed 19 września 2020 r. dla samowoli budowlanej wydany został nakaz rozbiórki. Decyzja o nakazie rozbiórki zostanie wydana m.in. w przypadku niezłożenia wniosku o legalizację budowy w terminie.

Nowe przepisy wprowadzają zasadę, że decyzja o pozwoleniu na budowę nie zostanie unieważniona, jeśli od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło 5 lat. Z kolei decyzja o pozwoleniu na użytkowanie nie zostanie unieważniona, jeżeli upłynęło 5 lat od dnia, w którym stała się ostateczna.

W przypadku zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, która spowoduje zmianę warunków bezpieczeństwa pożarowego – do zgłoszenia składanego właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej trzeba dołączyć ekspertyzę rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Nowelizacja wprowadza doprecyzowanie wskazujące, że **postępowanie kwalifikacyjne wobec osoby ubiegającej się o uprawnienia budowlane prowadzone będzie na wniosek tej osoby.**

Izby samorządu zawodowego po wejściu w życie zmian będą miały obowiązek przeprowadzania egzaminu co najmniej 2 razy w roku, przy czym część pisemna odbywać ma się w tym samym dniu i o tej samej godzinie we wszystkich izbach okręgowych właściwej izby samorządu zawodowego.

Wprowadzony nowy podział projektu budowlanego powoduje zmiany dotyczące specjalizacji budowlanych – pojawia się nowa specjalizacja: techniczno-budowlana.

W **nowelizacji** ustawy zebrano wszystkie przypadki, kiedy pozwolenie na budowę nie jest wymagane, w jasne i jednoznaczne katalogi:

1. obiektów wykonywanych na podstawie zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej (bez decyzji o pozwoleniu na budowę);
2. robót budowlanych wykonywanych na podstawie zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej (bez decyzji o pozwoleniu na budowę);
3. obiektów wykonywanych bez decyzji o pozwoleniu na budowę oraz bez zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej;
4. robót budowlanych wykonywanych bez decyzji o pozwoleniu na budowę oraz bez zgłoszenia właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

Po wejściu w życie zmian wszystkie wskazane w powyższych listach roboty budowlane wykonywane przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków będą wymagały decyzji o pozwoleniu na budowę. Roboty budowlane wykonywane na obszarze wpisanym do rejestru zabytków będą zaś wymagały zgłoszenia. Do wniosku o decyzję o pozwoleniu na budowę i do zgłoszenia będzie musiało być załączone pozwolenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków wydane na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Przepisy, które wejdą w życie 19 września br., wprowadzają obowiązek uzgodnienia projektu instalacji urządzeń fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 6,5 kW, z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej oraz zawiadomieniu organów PSP.

Ponadto np. zmieniają się niektóre obowiązki inwestora i kierownika budowy.

Dotychczasowe przepisy będą mogły być nadal stosowane m.in. w przypadku spraw wszczętych i niezakończonych.

Druga fala...

Generalnie polscy przedsiębiorcy poradzi sobie z dotychczasowymi problemami spowodowanymi przez pandemię, niektórzy znaleźli w niej swoje okazje biznesowe. Jednak niektóre przedsiębiorstwa jeszcze „nie wyszły z dołka” po pierwszej fali epidemii; tymczasem nadchodzą nowe, zwiększone zachorowania i nowe obostrzenia – teraz tylko regionalne. Czy i tym razem firmy będą mogły liczyć na wsparcie ze strony rządu?

WRACAJĄ OBOSTRZENIA

W związku ze wzrostem zakażeń wirusem COVID-19 początkowo w 19 powiatach – znajdujących się na terenie województwa śląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego, łódzkiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego – od 8 sierpnia wprowadzono dodatkowe obostrzenia dot. zasad bezpieczeństwa, higieny i zachowania dystansu społecznego w przestrzeni publicznej. Lista powiatów, w których wróciły obostrzenia, powstała na podstawie analiz dynamiki wzrostów zakażeń w ciągu ostatnich 14 dni. Jeżeli nowych zachorowań było powyżej 12 na 10 tys. mieszkańców, wtedy powiat zaliczany jest do czerwonej strefy, a jeśli między 6 a 12 na 10 tys. – to do żółtej strefy.

Lista powiatów, w których obowiązują dodatkowe obostrzenia, jest poddawana bieżącej analizie i zmienia się. Może być modyfikowana nawet 2 razy w tygodniu.

W tzw. **powiatach czerwonych** obowiązują następujące obostrzenia:

1. obowiązek noszenia maseczek lub przyłbic wszędzie w przestrzeni publicznej;
2. wesela i inne imprezy rodzinne: do 50 osób;

3. restauracje i gastronomia: obowiązuje zasada zakrywania ust i nosa oraz maksymalnie 1 osoba na 4 m²;
4. kościoły i miejsca kultu religijnego: maksymalnie 1 osoba na 4 m², do 150 osób na zewnątrz;
5. kina i inne wydarzenia kulturalne: 25% zajętych miejsc;
6. parki rozrywki, wesołe miasteczka: zakaz udziału i organizacji;
7. targi, konferencje, kongresy, wystawy: zakaz udziału i organizacji;
8. siłownie, kluby i centra fitness: 1 osoba na 10 m²;
9. wydarzenia sportowe: bez publiczności.

Ustawodawca przygotowuje przepisy prawne na drugą falę zachorowań.

W tzw. **żółtych powiatach**:

1. w przestrzeni publicznej nie trzeba nosić maseczek lub przyłbic; należy zaś zachowywać 1,5 metrowy dystans społeczny;
2. wesela i inne imprezy rodzinne: do 100 osób;
3. restauracje i gastronomia: obowiązek zakrywania ust i nosa oraz max. 1 osoba na 4 m²;

4. kościoły i miejsca kultu religijnego: obowiązek zakrywania ust i nosa z wyłączeniem osób sprawujących kult religijny (bez zmian);
5. kina i inne wydarzenia kulturalne: 25% zajętych miejsc;
6. targi, konferencje, kongresy, wystawy: 1 osoba na 4 m²; obowiązek zakrywania ust i nosa;
7. parki rozrywki, wesołe miasteczka: 1 osoba na 5 m²;
8. siłownie, kluby i centra fitness: 1 osoba na 7 m²;
9. wydarzenia sportowe: 25% widzów; obowiązek zakrywania ust i nosa.

Zielona strefa obejmuje pozostałą część kraju, gdzie nadal obowiązują dotychczasowe zasady bezpieczeństwa.

Resort zdrowia zapowiedział też, że ze względu na to, iż według ekspertów i lekarzy nie ma praktycznie przeciwskażeń medycznych do zasłaniania ust i nosa, od 1 września zostanie wprowadzony obowiązek posiadania zaświadczenia potwierdzającego takie przeciwskażenia medyczne.

CZY BĘDZIE NOWA TARCZA?

Ustawodawca **przygotowuje przepisy** prawne na drugą falę zachorowań, np. te dotyczące świadczeń socjalnych, ochrony zatrudnienia oraz wsparcia branży turystycznej (*o czym mowa w innym artykule*), a także zwiększające uposażenia funkcjonariuszy.

Przykładowo **ustawa** o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu wprowadza m.in. zmiany w organizacji i zarządzaniu NFZ, wprowadzając tak zwaną pionizację. Zakłada ona, że funkcję pracodawcy wobec osób zatrudnionych w oddziałach wojewódzkich NFZ będzie wykonywał Prezes NFZ. Z kolei minister zdrowia będzie mógł wydawać polecenia Funduszowi i podejmować działania związane z zapewnieniem dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. **Nowelizacja** wprowadza kolejne instrumenty walki z epidemią m.in. w zakresie kształcenia oraz

uprawnień przedstawicieli zawodów medycznych. Ponadto przewiduje elektroniczną procedurę wystawiania i rozpatrywania zapotrzebowań na produkty lecznicze i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia.

Z kolei **ustawa** o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw przewiduje **wsparcie** finansowe w wysokości 400 mln zł dla samorządowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców prowadzących działalność w dziedzinie teatru, muzyki lub tańca i organizatorów techniki koncertowej. Ponadto minister kultury i dziedzictwa narodowego będzie mógł przeznaczyć nie więcej niż 25 mln zł na pomoc socjalną dla twórców w trudnej sytuacji spowodowanej pandemią.

Tymczasem nasiliły się kontrole np. ZUS we współpracy z Krajową Administracją Skarbową podmiotów, które skorzystały z tarczy antykryzysowych. Pomoc była bowiem w dużej mierze udzielana na podstawie oświadczeń wnioskodawców. Jednym z podstawowych kryteriów, od których ustawodawca uzależnił możliwość skorzystania z niektórych rozwiązań antykryzysowych była wysokość przychodów (obrotów) przedsiębiorcy. Teraz oświadczenia te (składane pod odpowiedzialnością karną) są weryfikowane, np. pod tym kątem, czy przedsiębiorca nie zaniżał sposób sztuczny swoich przychodów za okres, który był brany pod uwagę jako kryterium udzielenia wsparcia. KAS może także zbadać sposób rozliczenia podatkowego niektórych rodzajów pomocy.

Przedsiębiorcy, czekając na nowe przepisy, mogą korzystać z niektórych wcześniej przyjętych form wsparcia, np. „Polityki Nowej Szansy” czy subwencji z **PFR**. Miejmy nadzieję, że druga fala epidemii nie okaże się prawdziwym tsunami dla polskich firm.

Kredyty kupieckie zabezpieczone

Zabezpieczenie – w dobie pandemii – kredytów kupieckich dla przedsiębiorców – taki ma być efekt ustawy o wsparciu rynku ubezpieczeń należności handlowych w związku z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym COVID-19.

Nowe **przepisy** dają rządowi możliwość uchwalenia programu wsparcia rynku ubezpieczeń należności handlowych.

Wprowadzają rozwiązania mające na celu utrzymanie przez zakłady ubezpieczeń limitów ubezpieczeń należności handlowych na poziomie sprzed pandemii poprzez umożliwienie zakładom ubezpieczeń prowadzącym działalność na terytorium RP do scedowania (reasekurowania) części ryzyka na Skarb Państwa - reprezentowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki - w zamian za przekazanie części składki ubezpieczeniowej. W ten sposób komercyjni ubezpieczyciele należności będą mogli ograniczyć swoje ryzyko związane z możliwością wzrostu liczby i wartości wypłacanych odszkodowań w okresie pogorszenia koniunktury gospodarczej.

Nowe przepisy dają rządowi możliwość uchwalenia programu wsparcia rynku ubezpieczeń należności handlowych.

Reasekuracja ubezpieczeń należności handlowych będzie uzależniona od utrzymania przyznawanych przedsiębiorcom limitów kredytowych na poziomie zbliżonym do okresu sprzed wybuchu pandemii COVID-19. Zgodnie z zapisami ustawy, reasekuracja dotyczyć może krajowych i eksportowych należności handlowych podmiotów ubezpieczonych przez zakłady ubezpieczeń w okresie 1 kwietnia – 31 grudnia

2020 r. Skarb Państwa pokryje 80% szkód wypłaconych przez zakłady ubezpieczeń dot. ww. należności handlowych, w zamian za 80% składki brutto. Po przekroczeniu kwoty odszkodowań wypłaconych przez zakład ubezpieczeń z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową należności handlowych, pomniejszonej o kwoty uzyskane przez zakład ubezpieczeń w wyniku postępowań regresowych dotyczących tych należności handlowych, równej 243,75% składki przypisanej brutto z ubezpieczenia należności handlowych w 2019 r., Skarb Państwa pokryje 100% kwoty odszkodowań.

Jednocześnie odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu wypłat odszkodowań nie przekroczy kwoty stanowiącej równowartość 375% składki brutto zakładu ubezpieczeń pochodzących z ubezpieczenia należności handlowych w 2019 r.

Wśród podmiotów mogących skorzystać z programu **wsparcia** dla rynku ubezpieczeń należności handlowych wymienić należy:

1. przedsiębiorców, w tym osoby wykonujące działalność zawodową, prowadzących w Polsce sprzedaż towarów i usług z odroczonym terminem płatności (ok. 8 tys. firm);
2. polskich i zagranicznych kontrahentów dokonujących zakupu towarów i usług z odroczonym terminem płatności od przedsiębiorców z grupy pierwszej (ok. 200 tys. firm);
3. zakłady ubezpieczeń oferujące ubezpieczenia należności;
4. firmy faktoringowe/banki oferujące faktoring pełny.

„Posiłkowy” savoir-vivre

Mówi się: „jesteś tym, co jesz”. Nie bez znaczenia jest też, w jaki sposób jesz. Każdy pracownik, bez względu na branżę, musi mieć przerwę i miejsce na spożycie posiłku. Na stołówce czy przy biurku obowiązuje savoir-vivre.

ZASADY A MIEJSCE SPOŻYCIA

Do pracodawcy należy stworzenie odpowiedniego miejsca i określenie czasu, w którym pracownicy mogą jeść. Duże firmy zazwyczaj mają stołówki lub korzystają z usług (np. zniżek pobliskich restauracji czy barów). W przypadku małych, rodzinnych, kilkuosobowych przedsiębiorstw potrzeba nieco więcej inicjatywy. Jeśli nie chcemy, aby pracownik „jadł przy biurku”, zawsze warto stworzyć aneks kuchenny czy zaaranżować minikuchnię. Warto zauważyć, że takie miejsce można też wykorzystać przy kompleksowej obsłudze klienta. Podczas dłuższego omawiania propozycji usługi czy projektu, można mu zrobić kawę, a z szafki wyjąć np. jakieś ciastka. Twoja firma dzięki temu, z jednej strony, zyska porządek na biurkach i pozbawiony aromatów z dań zapach w pomieszczeniach biurowych, a z drugiej – zostanie pozytywnie odebrana przez klienta, który na pewno doceni drobny, ale znaczący gest gościnności.

KRÓTKO O ZASADACH

- » **Jemy w miejscu do tego przeznaczonym** – w stołówce, ewentualnie w pobliskiej restauracji.
- » Jeżeli nie mamy stołówki, a stanowisko pracy uniemożliwia odejście na dłużej od biurka, **warto wybierać posiłki, które nie pozostawiają intensywnego, np. ostrego, zapachu.**
- » **Zawsze warto zapytać pracownika obok, czy nie jest to problem,** że będziesz jadł przy biurku.
- » Bez względu na miejsce spożywania posiłków, **nie jemy w towarzystwie klientów** (chyba że to umówiona kawa i dłuższa rozmowa np. o współpracy) oraz przy przełożonych.
- » Częstym „grzechem” wymienianym przez pracowników jest **pozostawianie łatwo psujących się produktów na weekend we wspólnej łódźce** – nie trzeba mówić o konsekwencjach...
- » Rzeczą oczywistą, o której wielu zapomina, jest fakt, że wspólną przestrzeń w stołówce łatwiej utrzymać w czystości, jeśli **każdy pozostawia po sobie porządek** (ta zasada obowiązuje nawet, jeśli firma zatrudnia ekipę do sprzątnięcia).
- » **Dosiadamy się do stolika** (jeśli siedzą tam osoby, z którymi nie jesteśmy umówieni lub nie są to nasi koledzy) **tylko** w przypadku, **gdy nie ma innych wolnych miejsc**, nie przerywamy pytaniami komuś rozmowy czy spożywania posiłku.
- » Dziś trochę zapomniana, ale ważna zasada: **dbaj o ciszę** – na stołówce nie słuchaj muzyki z telefonu, nie prowadź głośnych rozmów ani przy stoliku, ani przez komórkę (może niektórzy wykorzystują posiłki, aby także nieco odpocząć). Nawet jeśli masz włączone słuchawki, to upewnij się, że muzyka jest na tyle cicho, że nie słyszą jej sąsiedzi.
- » Savoir-vivre na stołówce wymaga także zachowania higieny osobistej. **Jeśli w firmie wykonujemy fizyczne prace, warto się odświeżyć przed wyjściem na posiłek.** Przyjemny zapach na pewno umili spożywanie wszystkim wokół.

Zwolnienia z pracy w czasie epidemii

Koronawirus może uzasadniać wypowiedzenie umowy o pracę przez pracodawcę, tylko podana przyczyna musi być realna i konkretna.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

Pracodawca, który, mimo wprowadzonych tarczą anty-kryzysową możliwości np. obniżenia wymiaru czasu pracy, przestoju ekonomicznego oraz dofinansowań wynagrodzeń pracowników, nie daje rady utrzymać dotychczasowego zatrudnienia, w niektórych sytuacjach jest zmuszony do zwolnień. Zawsze może przy tym pracownikowi zaproponować rozwiązanie umowy za porozumieniem stron.

Wypowiedzenie umowy o pracę jest oświadczeniem woli jednej ze stron stosunku pracy zmierzające do rozwiązania stosunku pracy z upływem określonego okresu, zwanego okresem wypowiedzenia. Oświadczenie woli jest skutecznie złożone wtedy, gdy dotrze do adresata w taki sposób, aby mogła ona zapoznać się z treścią tego oświadczenia. Może to być np. wręczenie bezpośrednio do rąk pracownika czy odebranie listu zawierającego takie pismo z poczty przez pracownika. Oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy o pracę powinno być złożone w formie pisemnej. Dopuszczalne jest też złożenie go w formie elektronicznej – w taki sposób, by pracownik miał do niego dostęp i mógł je odczytać (e-mailem), przy czym powinien podpisać taki dokument kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Nawet prawnie wadliwe złożenie oświadczenia przez pracownika np. przez Skypa będzie skuteczne.

Pismo pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę na czas nieokreślony ma zawierać: przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie i pouczenie o prawie pracownika odwołania się od wypowiedzenia do sądu pracy. Pracodawca musi więc mieć **konkretny, rzeczywisty, indywidualny powód**, który uzasadnia rozwiązanie umowy o pracę ze swoim pracownikiem, oraz musi wyjaśnić ten powód w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy za wypowiedzeniem. Sytuacja pandemii i kryzys nią spowodowany oczywiście mogą przyczynić się do zwolnień u niektórych pracodawców.

Zwalniane osoby nie zostają „na lodzie”. Skorzystały czasowo z dodatku solidarnościowego oraz mogą otrzymywać podwyższony zasiłek dla bezrobotnych.

OGRANICZONE ŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z ROZWIĄZANIEM UMÓW O PRACĘ LUB UMÓW CYWILNOPRAWNYCH

Na czas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w przypadku pracodawców, u których wystąpił spadek obrotów gospodarczych lub istotny wzrost obciążenia funduszu wynagrodzeń, wprowadzono **ograniczenie** wysokości niektórych świadczeń wypłacanych pracownikom w przypadku rozwiązania umowy o pracę. Jeżeli w związku z rozwiązaniem umowy o pracę przepisy przewidują obowiązek wy-

płaty odprawy, odszkodowania lub innego świadczenia pieniężnego, to wysokości takich świadczeń nie może przekroczyć 10-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę. W 2020 r. jest to 26 000 zł.

Ograniczenie to stosuje się odpowiednio w przypadku wypowiedzenia albo rozwiązania umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, umowy o dzieło albo w związku z ustaniem odpłatnego pełnienia funkcji, z wyłączeniem umowy agencyjnej.

Ta zmiana ma znaczenie - na przykład - w sytuacji zwolnień grupowych, w przypadku których poza okresem epidemii wysokość odprawy nie może przekraczać kwoty 15-krotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

UMOWY O ZAKAZIE KONKURENCJI

Na czas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii wprowadzono szczególne rozwiązanie, że **umowy o zakazie konkurencji mogą zostać wypowiedziane z zachowaniem terminu 7 dni**. Dotyczy to umów, które obowiązują po ustaniu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy-zlecenia bądź innej umowy o świadczenie usług bądź umowy o dzieło. Do wypowiedzenia umowy o zakazie konkurencji jest uprawniona wyłącznie strona umowy, na rzecz której został ustanowiony zakaz konkurencji, tj. odpowiednio pracodawca, dający zlecenie lub zamawiający.

UDZIELANIE ZALEGŁEGO URLOPU WYPOCZYNKOWEGO

Na czas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii wprowadzono szczególną regulację udzielania urlopu zaległego, niewykorzystanego w poprzednich latach. Pracodawca może udzielić pracownikowi urlopu wypoczynkowego, niewykorzystanego przez pracownika w poprzednich latach kalendarzowych, w wymiarze do 30 dni urlopu. Pracodawca ma prawo zobowiązać pracownika do wykorzystania

takiego urlopu: w terminie przez siebie wskazanym, bez uzyskania jego zgody i z pominięciem planu urlopów. Pracownik ma obowiązek taki urlop wykorzystać.

ZASADY WYKONYWANIA PRACY ZDALNEJ

W ramach przeciwdziałania COVID-19, pracodawcy mogą przez określony czas polecić pracownikom wykonywanie pracy zdalnej, czyli pracy poza miejscem jej stałego wykonywania. Szczególna regulacja pracy zdalnej ma charakter czasowy – została **przedłużona**. Praca zdalna może być w szczególności wykonywana: przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość lub dotyczyć wykonywania części wytwórczych lub usług materialnych. Katalog ma charakter przykładowy i nie wyklucza wykorzystania środków komunikacji elektronicznej.

Wykonywanie pracy zdalnej może zostać polecone, jeśli pracownik ma umiejętności, możliwości techniczne i możliwości lokalowe do wykonywania takiej pracy, a rodzaj powierzanej pracy na to pozwala. Pracodawca powinien zatem zweryfikować, czy te wymagania są spełnione. Jednak jeśli pracownik zgłosi brak możliwości świadczenia pracy w miejscu zamieszkania, pracodawca powinien wyznaczyć pracownikowi inne miejsce wykonywania pracy zdalnej.

Narzędzia i materiały potrzebne do wykonywania pracy zdalnej oraz obsługę logistyczną pracy zdalnej ma zapewnić pracodawca. Pracownik może używać środków pracy, których nie zapewnił mu pracodawca pod warunkiem, że umożliwia to poszanowanie i ochronę informacji poufnych oraz innych tajemnic prawnie chronionych – w tym tajemnicy przedsiębiorstwa lub danych osobowych – a także informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę.

W ramach uprawnień kierowniczych pracodawca może zobowiązać pracownika wykonującego pracę zdalną do prowadzenia ewidencji wykonanych czynności, wskazując formę i częstotliwość jej sporządzania.

Przepisy o podatku od elektrowni wiatrowych niekonstytucyjne

22 lipca br. Trybunał Konstytucyjny ogłosił orzeczenie w sprawie wniosków rad gmin dotyczących regulacji wprowadzającej z mocą wsteczną przepisy nadające nowe brzmienie definicjom legalnym „budowli” i „elektrowni wiatrowej” (sygn. akt K 4/19).

TK orzekł, że art. 17 pkt 2 ustawy z 7 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim wprowadził z mocą wsteczną art. 2 pkt 1 i 6 oraz art. 3 pkt 1 tej ustawy, jest niezgodny z wywodzoną z art. 2 Konstytucji RP zasadą nieretroaktywności prawa (zasadą *lex retro non agit*). Przepis ten w zakresie tam wskazanym, utraci moc obowiązującą po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dz.U. RP.

Wskazany przepis ustawy nowelizującej wprowadził z mocą wsteczną, od 1 stycznia 2018 r., przepisy nadające nowe brzmienie definicjom legalnym „budowli” i „elektrowni wiatrowej”, co doprowadziło do obniżenia dochodów z tytułu podatku od nieruchomości (mimo zastrzeżeń zgłaszanych w czasie postępowania legislacyjnego).

Podatek od nieruchomości jest podatkiem rocznym (płatnym w ratach przez cały rok), w ramach którego elementy zobowiązania podatkowego są konkretyzowane przez złożenie deklaracji rocznej w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku (dla osób prawnych) albo przez wydanie przez organ podatkowy decyzji ustalającej (dla osób fizycznych). Zmiana definicji z mocą wsteczną spowodowała, że gminy zostały pozbawione części

swoich dochodów, a ponadto zobowiązane do zwrotu nadpłaconego podatku od nieruchomości, pobranego za posadowione na ich terenie elektrownie wiatrowe za okres od stycznia do czerwca 2018 r. Trybunał stwierdził, że ustawodawca nie zachował przy tym zasady proporcjonalności i pogarszył sytuację finansową gmin, na terenie których zlokalizowane są elektrownie wiatrowe, co utrudniło im realizację zadań własnych i było niekorzystne dla ich mieszkańców.

TK orzekł, że kwestionowana regulacja jest niezgodna z wywodzoną z art. 2 Konstytucji zasadą nieretroaktywności prawa. Unormowania ustawowe dochodów jednostek samorządu terytorialnego muszą nie tylko być zgodne ze standardami wyrażonymi w art. 167 Konstytucji, ale też innymi przepisami konstytucyjnymi, w tym zasadą *lex retro non agit*, będącą składową zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażoną w art. 2 Konstytucji.

W okresie odroczenia terminu utraty mocy obowiązującej zakwestionowanej regulacji ustawodawca ma obowiązek doprowadzić do stanu zgodnego z Konstytucją, a w przeciwnym razie możliwa będzie odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa.

Nowe rozwiązania dla turystyki

Powołanie Turystycznego Funduszu Zwrotów, który umożliwi zwroty wpłat klientom biur podróży, a także Funduszu Pomocowego w związku z sytuacjami nadzwyczajnymi jak np. klęski żywiołowe lub pandemia – zakłada przyjęta ostatnio ustawa.

NOWE INSTRUMENTY FINANSOWE DLA TURYSTYKI

Turystyczny Fundusz Zwrotów pozwoli biurom podróży, które musiały odwołać umówione wycieczki ze względu na COVID-19, na zwrot wpłat od ich klientów. Zaciągnięte z TFZ kwoty organizatorzy turystyki będą musieli zwrócić w ciągu 6 lat na preferencyjnych warunkach.

Dodatkowo utworzony zostanie Turystyczny Fundusz Pomocowy, który ma stanowić swego rodzaju reasekurację na rynku i być uruchamiany w sytuacjach nadzwyczajnych. W projekcie ustawy znalazła się propozycja, aby na ten nowy fundusz branża turystyczna składała się po 1 stycznia 2021 r., podobnie jak na przewidziany na wypadek niewypłacalności Turystyczny Fundusz Gwarancyjny.

DODATKOWE ŚWIADCZENIA POSTOJOWE

Osobie prowadzącej działalność gospodarczą, która skorzystała ze świadczenia postojowego, przysługiwać będzie prawo do dodatkowego świadczenia postojowego. Kryterium jego udzielenia to spadek przychodu o co najmniej 80% i skorzystanie z takiego instrumentu w przeszłości. Z rozwiązania będą mogli skorzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność określoną w PKD 2007 i oznaczonej kodami:

- » 49.39.Z (Pozostały transport lądowy pasażerski),
- » 77.39.Z (Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych),
- » 90.01.Z (Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych),

- » 90.02.Z (Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych),
- » 93.29.Z (Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna).

Dodatkowo do świadczenia postojowego będą uprawnieni prowadzący działalność sezonową piloci wycieczek i przewodnicy turystyczni (kod 79.90.A), którzy zawiesili działalność po 31 sierpnia 2019 r. i wykonywali ją sezonowo nie dłużej niż 9 miesięcy w roku.

Agenci turystyczni (PKD 79.11.A) otrzymają wsparcie, na podobnych warunkach, jak dla innych umów agencyjnych.

ZWOLNIENIE ZE SKŁADEK ZUS

Przedsiębiorcy, którzy nie opłacili składek za okres od 1 czerwca do 31 sierpnia br., zostaną zwolnieni z obowiązku ich opłacania. Chodzi o składki na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na FP, Fundusz Solidarnościowy, FGŚP lub FEP. Dotyczy to przedstawicieli szeroko rozumianej branży turystycznej. Kryterium będzie też spadek przychodu o co najmniej 80% oraz oznaczenie przeważającej działalności określonymi kodami PKD – poza wyżej wymienionymi także:

- » 55.10.Z (Hotele i podobne obiekty zakwaterowania),
- » 82.30.Z (działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów),
- » 79.11.A (Działalność agentów turystycznych),
- » 79.90 A (Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych).

Wiarygodność informacji finansowej oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego...

– wywiad z Barbarą Misterską-Dragan, Prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Barbara Misterska-Dragan,

Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Od wielu lat zasiada w Komitecie Standardów Rachunkowości przy Ministerstwie Finansów.

Wykładowca rachunkowości finansowej na wielu uczelniach. Autorka i współautorka licznych prac naukowych i wykładów.

Co należy do zadań biegłych rewidentów?

Dbłość o bezpieczeństwo obrotu gospodarczego – tak najkrócej można oddać istotę pracy biegłych rewidentów. W praktyce oznacza to potwierdzenie, że informacje ujęte w sprawozdaniach finansowych i trafiające do inwestorów, państwa czy właścicieli w sposób wiarygodny oddają kondycję organizacji. To, że czytając zawartość opublikowanych sprawozdań finansowych wiemy, że informacje w nich zawarte są prawdziwe, jest finalnie zasługą biegłych rewidentów. Stąd też nasza profesja zaliczana jest do zawodów zaufania publicznego, aczkolwiek zawężenie pracy biegłych rewidentów do roli weryfikatorów sprawozdań finansowych byłoby dużym błędem.

Jak biegli rewidenty mogą pomóc przedsiębiorcom w rozwoju?

Na kilka sposobów, przede wszystkim niezależnym spojrzeniem i doświadczeniem. Jednego i drugiego nie należy bagatelizować. Niezależność pozwala na przyjęcie bardziej krytycznej dla organizacji perspektywy, często – z różnych względów – nieosiągalnej dla osób będących w jej strukturach. Warto też pamiętać, że biegli rewidenty przyglądają się dziesiątkom, często setkom przedsiębiorstw i to doświadczenie, wraz ze specjalizacją branżową, wnoszą jako element doradztwa. Analizują wiele procesów, mają więc wyostrzoną percepcję i potrafią znaleźć obszary zarówno szans, jak i zaniedbań, z którymi po prostu zetknęli się wcześniej.

Wskazując konkretne obszary wymieniałabym wszelkie czynności związane z podziałem i łączeniem spółek. Firmy często zwracają się do nas o ocenę stosowanych schematów podatkowych, o odpowiedź, czy nie przekraczają one dopuszczalnych granic optymalizacji. Rośnie popularność przeglądów, bo to prostsza i szybsza od audytu metoda potwierdzenia, że dane finansowe firmy oddają jej faktyczną kondycję.

Mówiąc o rozwoju trzeba pamiętać, że opinia biegłego rewidenta jest atutem w kontakcie z instytucjami,

w których staramy się o finansowanie. I mówimy tu zarówno o etapie na przykład występowania o kredyt bankowy, ale także później, biegli rewidenci pomagają bowiem na bieżąco weryfikować, czy rozliczenia z różnego rodzaju instytucjami finansującymi są prowadzone prawidłowo. To chroni przedsiębiorców przed przykrą niespodzianką na etapie zamykania projektów.

Firmy proszą o wsparcie biegłego rewidenta także w procesie sporządzania sprawozdań finansowych, w myśl zasady, że lepiej zapobiegać błędom, niż dowiadywać się o nich na etapie badania. Relatywnie nowym i rozwijającym się obszarem jest również potwierdzanie wiarygodności danych niefinansowych, ilustrujących społeczną odpowiedzialność biznesu.

Jak Polska Izba Biegłych Rewidentów czuwa nad należytymi standardami wykonywania zawodu biegłego rewidenta?

Samorząd z mocy ustawy tworzy standardy wykonywania zawodu – które sankcjonowane są w formie uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Samorząd monitoruje na bieżąco to, co dzieje się na świecie z obszarze przepisów i dba o ich implementację w Polsce. Oczywiście wszystkie decyzje samorządu podlegają zatwierdzaniu przez regulatora – wcześniej była to KNA, a obecnie jest to PANA.

Niestety standardy mają uniwersalny charakter i są do tego pisane trudnym, technicznym językiem. Dlatego staramy się z jednej strony przekazać je w komunikatywny sposób, a z drugiej strony dbać o spójność ich stosowania poprzez wpływ na codzienną praktykę biegłych. Służy temu szereg działań, jakie podejmuje samorząd. Zwykle ma to formę komunikatów na stronie internetowej PIBR. W ubiegłym roku opracowaliśmy i udostępniliśmy przykładową umowę o współpracy w zakresie badania sprawozdania, która zawierała wszystkie aktualne wymogi prawa i regulacje zawodowe. Stworzyliśmy narzędzia wsparcia biegłych rewidentów.

Przykładem był przewodnik po procedurach MSB, który wydaliśmy następnie w formie zdigitalizowanej. Wszystko są to narzędzia bezpłatne, natomiast w świetle obecnych zmian w zakresie finansowania samorządu czeka nas wewnętrzna dyskusja nad możliwym zakresem wsparcia biegłych. Z całą pewnością będziemy – jako samorząd – szukać rozwiązań, które pozwolą kontynuować dobre praktyki zapoczątkowane wcześniej.

Jak można zostać biegłym rewidentem?

Pełna lista wymogów wymieniona jest na stronie samorządu zawodowego. Podstawą jest oczywiście doskonała znajomość przepisów, którą weryfikujemy dzięki seriom egzaminów, obowiązkowych praktyk i aplikacji. Kandydat może rozpocząć proces kształcenia już w trakcie studiów, ale w momencie uzyskiwania tytułu biegłego rewidenta należy mieć ukończone studia i posiadać wyższe wykształcenie. Drugi komponent, oczywisty w przypadku zawodu zaufania publicznego, jest taki, że kandydat musi mieć nieposzlakowaną opinię, nie może być też karany.

Na czym polega tajemnica zawodowa biegłego rewidenta? Co wchodzi w jej zakres? Czy są jakieś wyjątki, które zwalniają biegłego rewidenta z tajemnicy zawodowej?

Sprawę jasno definiuje ustawa o biegłych rewidentach: tajemnica jest fundamentem naszej profesji. Biegły ma dostęp do informacji o strategii przedsiębiorstwa, wewnętrznych procedurach, a więc sprawach o najwyższym poziomie wrażliwości dla organizacji. Obecna ustawa rozszerz zakres usług objętych tajemnicą, wcześniej tajemnica dotyczyła wyłącznie badania, teraz rozszerzono ją o inne czynności. Oczywiście w określonych sytuacjach, na przykład w momencie, w którym biegły odkrywa, że w firmie dochodzi do oszust podatkowych, brania brudnych pieniędzy, wówczas na biegłym ciąży obowiązek powiadomienia odpowiednich instytucji państwowych.

Wydawanie e-paragonów

Czy dopuszczalne jest obecnie wydawanie paragonów fiskalnych z kasy rejestrującej w postaci elektronicznej, tzw. e-paragonów?

Wprowadzone zmiany w art. 111 ust. 3a ustawy o VAT w drodze art. 32 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, pozwalają na wydawanie klientowi, za jego zgodą i w sposób z nim uzgodniony, paragonu fiskalnego/faktury w postaci elektronicznej. Dzięki temu dopuszczono możliwość przekazania paragonów w postaci elektronicznej (e-paragonów) z kas rejestrujących najnowszej typu, tzw. kas on-line, a także z kas mających postać oprogramowania.

Wprowadzone zmiany nie wyłączają możliwości stosowania paragonów papierowych dla tych konsumentów, którzy sobie życzą otrzymywać paragony w tradycyjnej postaci, tak by nie wykluczać nikogo z obrotu gospodarczego.

Niedawno dopuszczono możliwość przekazania paragonów w postaci elektronicznej (e-paragonów) z kas rejestrujących najnowszej typu, tzw. kas on-line, a także z kas mających postać oprogramowania.

A zatem, od 31 marca 2020 r. podatnicy, prowadząc ewidencję przy użyciu kasy fiskalnej online, a także od 1 czerwca 2020 r. - kasy mającej postać oprogramowania, mają prawną możliwość wystawić i wydać nabywcy, za jego zgodą i w sposób z nim uzgodniony, paragon fiskalny lub fakturę w postaci elektronicznej.

Celem dopuszczenia możliwości wydawania e-paragonów jest zapewnienie, aby klient i sprzedawca mogli mieć wybór, czy chcą drukować paragon fiskalny, czy też chcą rozliczyć się na podstawie eparagonu.

Wobec tej dowolności nie został uregulowany sposób ich przekazywania w postaci elektronicznej, pozostawiając tę kwestię do uznania rynku, który w drodze samoregulacji wypracuje własne rozwiązania.

W związku ze zmianami wprowadzonymi w art. 111 ust. 3a ustawy o VAT ww. ustawą o COVID, niezbędnym było dostosowanie przepisów rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących (Dz.U. poz. 816) w taki sposób, aby przewidywały możliwość przesyłania paragonów fiskalnych w postaci elektronicznej do klienta, za jego zgodą i w uzgodniony z nim sposób. 24 kwietnia 2020 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących (Dz.U. poz. 732), w którym odpowiednio dostosowano przepisy rozporządzenia zmienianego, tak aby możliwe było wydawanie paragonów w postaci elektronicznej, tzw. e-paragonów, z kas rejestrujących. Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, czyli z dniem 25 kwietnia 2020 r.

Górne granice stawek podatku od nieruchomości w 2021 roku

Minister Finansów wydał obwieszczenie w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych, które będą obowiązywały w 2021 roku. Nowe kwoty ustalane są na podstawie cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu 2020 r., które wzrosły o 3,9% w stosunku do pierwszych 6 miesięcy roku 2019.

Rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na jej terenie, z tym że stawki te nie mogą przekroczyć rocznie:

Rodzaj nieruchomości		Maksymalna stawka w 2021 r.
od gruntów:	związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,99 zł od 1 m ² powierzchni
	pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	4,99 zł od 1 ha powierzchni
	pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	0,52 zł od 1 m ² powierzchni
	niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	3,28 zł od 1 m ² powierzchni
od budynków lub ich części:	mieszkalnych	0,85 zł od 1 m ² powierzchni użytkowej
	związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	24,84 zł od 1 m ² powierzchni użytkowej
	zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	11,62 zł od 1 m ² powierzchni użytkowej
	związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	5,06 zł od 1 m ² powierzchni użytkowej
	pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	8,37 zł od 1 m ² powierzchni użytkowej
od budowli:		2% ich wartości

7 Wpłata podatku dochodowego w formie karty podatkowej za sierpień. Wpłata zryczałtowanego podatku od wypłat zagranicznej osobie prawnej należności z tytułów wymienionych w art. 21 ust. 1 i art. 22 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych albo od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych i przekazanie podatnikowi mającemu siedzibę lub zarząd w Polsce informacji CIT-7.

10 Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP – osoby fizyczne opłacające składki wyłącznie za siebie. INTRASTAT.

15 Wpłata III raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego – osoby fizyczne. Wpłata II raty podatku od środków transportowych. Wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za wrzesień oraz III

raty podatku rolnego – osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej. Wpłata składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP – pozostali płatnicy składek. PPK. Złożenie sprawozdania finansowego za 2019 r. do KRS przez jednostki, które podlegają nadzorowi KNF.

21 Rozliczenia z PIT i CIT przez podatników i płatników-pracodawców. Wpłata ryczału. PFRON.

25 Rozliczenie VAT i akcyzy. Informacja podsumowująca.

30 Przekazanie do urzędu skarbowego zeznania CIT-CFC lub PIT-CFC i wpłata wynikającego z zeznania podatku. Przekazanie na wyodrębniony rachunek bankowy ZFŚS pozostałej części odpisów i zwiększeń. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2019 r. przez organ zatwierdzający w jednostkach, które nie podlegają nadzorowi KNF.

